

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Me?unarodni, interdisciplinarni, dvojezi?ni, online ?asopis

Zašto je Oslobo?en Mom?ilo Periši??

Marko Attila Hoare

Žalbeno vije?e Me?unarodnog krivi?nog suda za bivšu Jugoslaviju oslobodilo je Mom?ila Periši?a, bivšeg na?elnika Generalštaba Vojske Jugoslavije (VJ), koji je prethodno osu?en na 27 godina zatvora za ratne zlo?ine po?njene u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. On je bio jedan od samo šest zvani?nika iz Srbije – Crne Gore koje je Haški sud optužio za ratne zlo?ine u Bosni. Bio je jedini pripadnik vrhovne komande Jugoslavenske narodne armije (JNA) ili VJ ikada optužen za ratne zlo?ine u Hrvatskoj ili Bosni, te jedini oficir JNA iz Srbije ili Crne Gore ikada optužen za zlo?ine po?njene u Bosni. Njegovo oslobo?anje zna?i da do danas Haški sud nije osudio nijednog zvani?nika niti oficira Srbije – Crne Gore, te nijednog pripadnika JNA ili VJ za ratne zlo?ine po?njene u Bosni. Po svim standardima, ovo je ogromna greška Suda. Iako, o tome kakva je to ta?no greška, da li je to greška Tužiteljstva ili sudaca, ili oboje, može se diskutovati.

Periši?evo oslobo?anje uslijedilo je nakon nedavnih oslobo?anja Ante Gotovine i Mladena Marka?a iz Hrvatske i Ramuša Haradinaja sa Kosova. Ta prethodna oslobo?anja izazvala su pravi izljev bijesa kod srpskih politi?ara, na primjer predsjednika Tomislava Nikoli?a, premijera Ivice Da?i?a i predsjednika Generalne skupštine Ujedinjenih naroda Vuka Jeremi?a, koji su ih osudili rekavši da su dokaz da je Haški sud antisrpski i/ili politi?ki sud. Zapadni komentatori su se složili u velikoj mjeri; slabo obaviješteni hvalospjev Davida Harlanda, bivšeg šefa civilnih poslova UN-a u Bosni i Hercegovini od 1993. do 1995. godine, u kojem se podržavaju svi stari stereotipi srpskih nacionalista o Haškom суду i navodnoj antisrpskoj politici Zapada, objavljen je u ?asopisu *New York Times* i privukao je veliki publicitet ?ak i kod uglednih izvora. Ljudi koji su o?ito bili malo zadovoljni sa ne toliko slavnim radom Haškog suda u posljednje dvije decenije sada su izmiljeli sa optužbama protiv njega.

Oslobo?aju?a presuda tako visokom srpskom zvani?niku, nakon oslobo?aju?ih presuda dvojici visoko pozicioniranih Hrvata i jednom kosovskom Albancu, daje nove dokaze – ako su uop?e bili potrebni – da Haški sud nije „antisrpski“. Periši? ustvari nije ni prvi ni najviši srpski zvani?nik kojeg je oslobođio Haški sud; bivši predsjednik Srbije Milan Milutinovi? oslobo?en je 2009. godine za ratne zlo?ine po?njene nad kosovskim Albancima.

Posljedica ovoga je da je sada Vlada Srbije napravila rapidnu promjenu u svom vi?enju Suda. Premijer Da?i? (ujedno i predsjednik Socijalisti?ke partije Srbije koju je osnovao Slobodan Miloševi?) na oslobo?aju?e presude Gotovini i Marka?u izjavio je: „Ovo potvr?uje tvrdnje onih koji kažu da Haški sud nije sud i da izvršava politi?ke zadatke koji su prethodno zacrtani.“ Ali, njegova reakcija na oslobo?anje Periši?a je da „negira optužbe za navodnu agresiju Vojske Jugoslavije na Bosnu i Hrvatsku.“ Ovaj drugi zaklju?ak se pojavio i kod Novinske agencije Sense,

koja je detaljno pobrojala aktivnosti Haškog suda i koja tvrdi da je „Mom?ilo Periši? jedini viši zvani?nik iz Srbije i FR Jugoslavije kojeg je osudio Haški sud za zlo?ine u Bosni i Hercegovini. Slobodan Miloševi? je optužen za te iste zlo?ine, pa se ova presuda može smatrati kao posthumno oslobo?anje Miloševi?a za Sarajevo i Srebrenicu.“

U ovim okolnostima, prirodno je da postoji iskušenje za one na drugoj strani fronta od srpskih nacionalista – one koji su željeli da se srbijanski po?initelji ratnih zlo?ina u Hrvatskoj i Bosni kazne i da žrtve dobiju pravdu – da vi?u nepravda i sami naprave rapidan zaokret u Da?i?evom stilu. Iskušenje, to jest, da kažu su ipak pristalice Miloševi?a, Šešelja i Tu?mana imale pravo, te da je Haški sud zaista samo kengurski sud ?ije su presude politi?ke. Ali treba se oduprijeti tom iskušenju, iz pragmati?nih razloga ali i, što je još važnije, principijelnih.

Pragmati?no, priznati da je Haški sud kengurski sud ?ije su presude politi?ke zna?i predati ogromnu pobjedu onim ekstremistima – srpskim i hrvatskim, desnim i lijevim – koji su podržavali elemente koji su po?inili ratne zlo?ine i koji su se uvijek oduprijevali pokušajima Suda da ih kazni. Ipak nije bezna?ajno to što su se – i u bivšoj Jugoslaviji i na Zapadu – pristalice etni?kog ?iš?enja, fašisti i ekstremisti uporno protivili Sudu, a liberali, demokrate i progresivci ga podržavali. Odbaciti legitimitet Haškog suda i njegovih presuda zna?i negirati ne samo one presude koje nam se ne svi?aju, nego i sve dobro što je postigao upravo ovaj Sud, uprkos svojim neporecivim brojnim pogreškama. Haški sud je bio prvi me?unarodni sud koji je ustanovio da je masakr u Srebrenici ?in genocida, te time probio put za priznavanje ove ?injenice kod Me?unarodnog suda pravde.

Odmah nakon oslobo?aju?ih presuda Gotovini, Marka?u i Haradinaju, Haški sud je u decembru prošle godine osudio Zdravka Tolimira, pomo?nika komandanta obavještajne i sigurnosne službe Vojske Republike Srpske (VRS) za genocid, a na su?enju je ustanovljeno da je grupa nad kojom je VRS vršila genocid bila muslimansko stanovništvo Isto?ne Bosne u cjelini – ne samo Srebrenice – te da su se djela genocida protezala i na Žepu i na Srebrenicu. To je ogroman probaj za pravno priznavanje bosanskog genocida ne samo u Srebrenici. Ako se Periši?eva oslobo?aju?a presuda odbaci kao politi?ka, onda se potkopava i presuda Tolimiru. Ne možete imati oboje – pozdravlјati presude sa kojima se slažete a osu?ivati one sa kojima se ne slažete. Haški sud je ili legitiman sud ili ne.

Što nas dovodi do stvari principa: istinski, legitiman sud mora imati pravo i sposobnost donositi oslobo?aju?e presude, ali i osude. Ako je Haški sud zaista kengurski sud, svi oni koji su optuženi bili bi i osu?eni. Umjesto toga, imamo dokaz istinskog pluralizma, sa panelom sudaca podijeljenih 2-1 i 3-2 u velikim predmetima, kao i Žalbeno vije?e koje poništava odluke Sudskog vije?a. Bez obzira kakvi su njegovi politi?ki stavovi ili osobna naklonost, sudac Theodor Meron, predsjedavaju?i sudac i u Žalbenom vije?u koje je oslobođilo Gotovinu i Marka?a i u onom koje je oslobođilo Periši?a, i koji je sada pod udarom kritika zbog ovih oslobo?anja, u oba predmetaja bio samo jedan sudac u panelu od pet sudaca iz razli?itih zemalja. On je bio jedini sudac koji je oslobođio Gotovinu i Marka?a na jednoj strani, i Periši?a na drugoj, ali nije bio ?lan Žalbenog vije?a koje je oslobođilo Haradinaja. Samo još jedan sudac koji je bio ?lan Žalbenog vije?a i u predmetu Gotovina-Marka? i Periši? bio je Carmel Agius, koji se snažno protivio oslobo?anju Gotovine i Marka?a, ali je podržao Periši?evo. Sudac Bakone Justice Moloto bio je predsjedavaju?i i Sudskog vije?a koje je osudilo Periši?a i Sudskog vije?a koje je oslobođilo Haradinaja. U prvom slu?aju, imao je izdvojeno mišljenje, ali je bio preglasan – to se desilo u septembru 2011. godine, skoro prije godinu i po. Stoga, s poštovanjem se ne slažem sa kolegom Ericom Gordyjem, koji iznosi argument da sve ove oslobo?aju?e presude tvore dio konzistentne politike sudaca u ovom

periodu.

Pristalice teorije zavjere (u koje ne uklju?ujem Erica) žele ili da nas uvjere da su prvobitne optužbe za Gotovinu i Marka?a i njihove prvobitne osude jednostavno bile dobro razra?ena obmana koja je otvarala put ovim kona?nim, unaprijed odlu?enim osloba?aju?im presudama. Ili žele da nas uvjere da kad god Haški sud proglaši osobu krivom onda je legitiman, a kad donese osloba?aju?u presudu, onda je to politi?ki ?in. Ali sud koji samo proglašava krivicu a nikada ne osloba?a nije pravi sud. ?ak su i na Me?unarodnom vojnem sudu u Nürnbergu na kojem se sudilo liderima nacisti?ke Njema?ke nakon Drugog svjetskog rata, troje od dvadeset ?etvoro optuženih – tj. jedna osmina optuženih visoko pozicioniranih zvani?nika nacisti?ke Njema?ke – oslobo?eni. Svrha pravednog su?enja je da nema pretpostavke o krivici i da se okrivljeni smatraju nevinima dok se ne dokaže suprotno.

Ovaj autor je u prošlosti kritikovao Haški sud za povla?enje pred srbijanskim opstrukcijama njegovog rada, navode?i takve primjere kao neuspjeh da se podigne optužnica protiv vode?ih pripadnika udruženog zlo?ina?kog poduhvata iz Srbije i Crne Gore; odbacivanje ta?ke optužnice za genocid u predmetu Radovana Karadži?a; te cenzura zapisnika Vrhovnog vije?a odbrane. Me?utim, osloba?anje Periši?a nije dio tog šablonu; on je ve? bio uhapšen i osu?en, tako da je prevazi?en eventualni srbijanski otpor u njegovom slu?aju.

Jedno je optužiti Haški sud za traljave ili neprincipijelne kompromise i povla?enja, ali je sasvim druga stvar optužiti ga za lažiranje krivice ili nevinosti osumnji?enih. Ako ostavimo odbacivanje dijela optužnice kod Karadži?a, ovaj autor nikada nije optužio Sud da je oslobođio nekog krivog ili osudio nevinog. Nisam, na primjer, kritikovao njegovu prvobitnu osudu u predmetu Gotovina i Marka?. Niti sam kritikovao osloba?anje Milutinovi?a ili Miroslava Radi?a (jednog od tri oficira JNA optuženog za masakr u vukovarskoj bolnici). Na neki na?in sam zaprepašten da toliko ljudi, svih nacionalnosti i politi?kih ubje?enja, ima tako malo poštovanja prema principu da je kona?na odluka o tome da li je neko nevin ili kriv ipak na sudu. Naravno, mogu?e je i da sud u?ini pogrešku i da pravda podbací. Ali podbacivanje pravde zahtijeva pažljivo objašnjenje o tome kako je do toga došlo, a ne samo razdražljivu osudu.

U predmetu Periši?, suština neslaganja izme?u ve?ine u Sudskom vije?u i ve?ine u Žalbenom vije?u bila je što je ovo prvo smatralo da „prema strategiji VRS nema jasne razlike izme?u vojnog ratovanja protiv bosanskohercegova?kih snaga i zlo?ina po?injenih nad civilima i/ili osobama koje nisu aktivno u?estvovale u neprijateljstvima“, a drugo zaklju?uje da „VRS nije bila organizacija ?ija su djela bila zlo?ina?ka per se; umjesto toga, bila je to vojska koja vodi rat“, mada i ona koja je bila uklju?ena u zlo?ina?ke aktivnosti. Prema tome, Sudsko vije?e je smatralo da nema jasne razlike izme?u zakonitih i kriminalnih aktivnosti Vojske RS-a, a Žalbeno vije?e je smatralo da ima.

Osim toga, Sudsko vije?e je presudilo da, iako se ne može dokazati da je vojna pomo? koju je davao Periši? Vojsci RS-a konkretno imala za cilj da podrži njene zlo?ina?ke a ne legalne aktivnosti, ipak, budu?i da je jasno znao da ?e njegova pomo? biti upotrijebljena za zlo?ina?ke aktivnosti u Sarajevu i Srebrenici, kao i za legalne vojne ciljeve, proglašen je krivim za pomaganje i podsticanje zlo?ina?kih aktivnosti. Ali Žalbeno vije?e je pak presudilo da, budu?i da se nije moglo dokazati da je imao namjeru da njegova vojna pomo? bude upotrijebljena za zlo?ina?ke a ne legalne vojne ciljeve, nije mogu?e proglašiti ga krivim za zlo?ina?ku nakanu, te stoga, krivim za pomaganje i podsticanje zlo?ina? Vojske Republike Srpske.

Drugim rije?ima, malo je neslaganja dva Vije?a u vezi sa ?injenicama ovog predmeta (što se ti?e

bosanskog dijela), a glavno neslaganje je u tome kakav se zaklju?ak može izvu?i. Ovo neslaganje nije ekvivalentno onome izme?u Sudskog vije?a i Žalbenog vije?a u predmetu Gotovine i Marka?a, kada su Vije?a imala osnovno neslaganje po pitanju ?injenica; tj. o tome da li je Hrvatska vojska namjerno granatirala civilne mete sa namjerom da ukloni srpsko stanovništvo iz takozvane Krajine. U predmetu Periši?, Žalbeno vije?e nije odbacilo nesigurno ubje?enje zasnovano na prili?no prividnom tuma?enu doga?aja, kao što je to bio slu?aj kod osloba?aju?e presude Gotovini i Marka?u. Zauzvrat je donijelo druga?iji zaklju?ak o prirodi krivice od onoga koji je donijelo Sudsko vije?e.

U ovom neslaganju, moje simpatije su u potpunosti na strani Sudskog vije?a i pozdravljam izdvojeno mišljenje suca Žalbenog vije?a Liu Daquna koji je naveo da osloba?anjem Periši?a Žalbeno vije?e previsoko postavlja granicu za osude na osnovi pomaganja i podsticanja. Me?utim, ostavimo po strani osobne simpatije, te na osnovu shvatanja da suci trebaju u potpunosti biti nepristrasni, zaklju?ci oba Vije?a mogu se legitimno izvu?i iz ?injenica. Nažalost, konzervativniji zaklju?ak Žalbenog vije?a je taj koji ja predvi?am da suci Haškog suda obi?no donose. Moj kolega Florian Bieber je pametno rekao da „re?i da nisu sve aktivnosti Vojske RS-a kriminalne je toliko ubjedljivo kao i kada se kaže da se mafija ne bavi samo kriminalom, pa podržati je ne zna?i da je to ‘pomaganje i podsticanje’ kriminala“. Po toj analogiji, Periši? se može usporediti sa mo?nim biznismenom koji donira novac, vozila i imovinu dobrotvornoj organizaciji za koju se zna da je paravan za mafijaške aktivnosti. ?ak i da zna stvarnu svrhu te organizacije, sudovi ga ne?e tako lako osuditi. Na kraju krajeva, Al Capone je bio osu?en samo za utaju poreza.

To nas dovodi do kona?nog razloga Periši?evog osloba?anja: predmet koji je protiv njega vodilo Tužiteljstvo, zasnivaju?i se na modelu krivice koja je bila pravno kontraverzna, nije bio jak. Tužiteljstvo nije bilo u stanju dokazati njegovu namjeru da po?ini zlo?in, niti da je pomo? koju je davao Vojsci RS-a bila usmjerena za dalje zlo?ine. Nije bilo u stanju direktno ga povezati sa bilo kojim konkretnim zlo?inom. Moglo je samo dokazati da je pomagao i podsticao vojsku – VRS – za koju je znao da u?estvuje u zlo?inima, ali koja je u?estvovala i u legalnim vojnim aktivnostima.

Drugi razlog zašto je ovaj predmet Tužiteljstva bio slab ti?e se pitanja komandne odgovornosti. Sudsko vije?e je presudilo da Periši? nije imao komandnu odgovornost nad snagama Vojske RS-a, ali da je imao takav autoritet nad „Spskom vojskom Krajine“ (SVK – takozvani „hrvatski Srbi“), te da je pomagao i podsticao Vojsku RS-a koja je u?estvovala u zlo?inima u Sarajevu i Srebrenici, te ga time osudilo za nekažnjavanje pripadnika SVK koji su granatirali Zagreb u maju 1995. godine, ubivši i ranivši civile. Ali je Sudsko vije?e priznalo da je Periši? naredio SVK da ne granatira Zagreb, ali je ta naredba zanemarena, jer su odlu?ili da poslušaju naredbe Milana Marti?a, „predsjednika Republike Srpska Krajina“, da granatiraju grad. Ovo implicitno priznavanje da Periši? nije imao efektivnu komandnu odgovornost nad snagama SVK stvorilo je osnovu da Žalbeno vije?e odbaci da ga osudi za ratni zlo?in u Zagrebu – pa se ?ak i sudac Liu, koji je imao izdvojeno mišljenje u osloba?anju Periši?a za Sarajevo i Srebrenicu, složio sa ve?inom po ovoj ta?ki. Drugim rije?ima, Tužiteljstvo je odlu?ilo podi?i optužnicu protiv nekoga ko nije imao komandnu odgovornost nad snagama bosanskih Srba krivim za zlo?ine u Bosni (Sarajevo i Srebrenica) te samo nejasnu komandnu odgovornost nad snagama hrvatskih Srba krivim za zlo?ine u Hrvatskoj (Zagreb).

Kako sam i sam radio kao istražitelj ratnih zlo?ina na Haškom sudu, nisam uop?e iznena?en da Tužiteljstvo nije uspjelo uvjeriti ?etiri od pet sudaca (i jednog od tri u prvom Sudskom vije?u). Op?enito govore?i, predmeti koji se odnose na visoko pozicionirane po?initelje daleko od zlo?ina?ke baze komplikirani su ako ne postoji jasna i precizna komandna odgovornost. Stoga, bilo

je relativno lako izgraditi predmet protiv Miloševića za ratne zločine na Kosovu, gdje je njegova komandna odgovornost (jer je bio predsjednik Federativne republike Jugoslavije) bila jasna. Kompliciranije je uraditi to za Bosnu u kojoj (kao predsjednik Srbije) nije bio. U takvim slučajevima gdje dokazi *de jure* odgovornosti nedostaju, tužitelji trebaju snažne dokaze *de facto* odgovornosti.

Ali Perišić nije bio Milošević, Karadžić ili Mladić. Nije bio u vrhu srbijansko-crnogorskog-JNA vojske koju je planiralo i poticalo ratove protiv Hrvatske i Bosne, a njegovo ime nije na spisku glavnih pripadnika Udruženog zločinačkog poduhvata navedenom u optužnicama Miloševića. Bio je komandant Artiljerijskog školskog centra u Zadru u Hrvatskoj, a u januaru 1992. godine postao je komandant 13. Korpusa JNA, stacioniranog u Biogradu u Hercegovini. U ovim ulogama koje su bile manje primarne važnosti, direktno je učestvovao u ratovima u Hrvatskoj i Bosni. Da je Tužiteljstvo odlučilo da ga optuži za ratne zločine koje su počinile njegove snage u ovom periodu, vjerojatno bi bio osuđen. Međutim, to se nije desilo.

Tri glavne faze masovnih ubistava koja su izvele srpske snage u bosanskom ratu bile su inicijalni srpski blitzkrieg u proljeće, ljeto i jesen 1992. godine, što je za rezultat imalo srbijansko osvajanje otprilike 70% bosanske teritorije; opsada Sarajeva koja je trajala od proljeća 1992. godine do jeseni 1995. godine; te masakr u Srebrenici u julu 1995. godine. U prvoj je bilo daleko najviše žrtava; prema brojkama Istraživačko-dokumentacionog centra Mirsada Tokića, više Bošnjaka je ubijeno u Podrinju (Istočna Bosna) 1992. godine nego 1995. godine kada je počinjen masakr u Srebrenici. Pored toga, regularne srpske vojne snage koje su poduzele inicijalni blitzkrieg su do 19. maja 1992. godine formalno bile u sastavu JNA i ne samo *de facto* nego i *de jure* pod komandom i kontrolom Srbije i Crne Gore, u formi krnjeg jugoslavenskog federativnog predsjedništva sačinjenog od članova iz Srbije i Crne Gore, te visoke komande JNA/VJ.

Da je Haško tužiteljstvo optužilo vrhovne komandante JNA i članove jugoslavenskog Predsjedništva (iz Srbije i Crne Gore) koji su komandovali tim srpskim snagama tokom blitzkriega, a prije toga napadom na Hrvatsku, bez sumnje bi uspjelo i direktna odgovornost Srbije za rat u Bosni bila bi pravno ustanovljena. Vjerovatniji bi bio uspješan ishod, s obzirom da je par tih ratnih zločinačkih bio toliko ljubazan da su tako i objavili memoare ili dnevničke u kojima priznaju da su planirali rat.

Međutim, 19. maja 1992. godine, tek proglašena Federativna republika Jugoslavija (FRJ), koja se sastojala od Srbije i Crne Gore, formalno je povukla snage iz Bosne, a vojska bosanskih Srba – VRS –formalno je osnovana. Time je prestala *de jure* kontrola srbijanskog političkog i vojnog vojske nad snagama bosanskih Srba. Osim toga, Sudsko vijeće koje je osudilo Perišića presudilo je da ustvari srpsko vojsko u ovom periodu nije imalo ni *de facto* kontrolu nad snagama bosanskih Srba – kao i Međunarodni sud prave u svojoj presudi donesenoj 2007. godine u predmetu Bosna protiv Srbije. Dogovor po kojem će ratovanje bosanskih Srba biti formalno neovisno od Beograda sklopljen je sa svjesnom namjerom srpskog vojske da izbjegne optužbe za agresiju i umiješanost u rat u Bosni. Naravno, Srbija je nastavila pružati znatnu finansijsku i vojnu pomoći snagama bosanskih Srba. Ali trebalo je biti jasno svakom poštenom istražitelju ratnih zločina da će osuđivanje vojnih komandanata FR Jugoslavije za ratne zločine u Bosni nakon 19. maja 1992. godine biti mnogo teži zadatak.

Moment Perišić je postao načelnik Generalštaba Vojske FRJ, VJ, tek u augustu 1993. godine, a optužnica Haškog suda protiv njega pokriva samo aktivnosti iz tog perioda. Politiku pomoći Vojsci RS-a ustanovili su njegovi prethodnici, te iako je bio snažan pristalica te politike i očito ju je

institucionalizirao, teško da je bio njen arhitekt. ?ak i u vezi sa opsadom Sarajeva – što je jedan od dva zlo?ina za koja se Periši? teretio – srpsko ubijanje civila dostiglo je svoj vrhunac u prolje?e i ljeto 1992. godine i znatno se smanjilo poslije, a naro?ito od vremena kada je Periši? preuzeo komandu (prema Toka?inim brojkama). Na?elnik Generalštaba stoga je bio loš izbor pojedinca koji se tereti za ratne zlo?ine u periodu od augusta 1993. godine; iako nije bio samo figura kao predsjednik Milutinovi? i imao je stvaran autoritet na poziciji od velikog zna?aja, na kraju krajeva bio je samo jedan od Miloševi?evih zamjenjivih oficira; malo više od jednog zup?anika, iako povolik, u vojnoj mašini, a naro?ito u dijelu mašine ?ije je krivica za stvarne ratne zlo?ine u to vrijeme bila sekundarna, budu?i da je Miloševi?ev režim prenio ve?inu ubijanja na nekog drugog – Vojsku RS-a.

Da su haški tužitelji ikada shvatili hronologiju i organizaciju srpske agresije na Bosnu, mogli su izbjje?i ovako jadnu odluku. Ali jasno je iz memoara Carle del Ponte da je i ona uvijek to nejasno shvatala. Ona nebulozno pripisuje primarnu i jednaku odgovornost za rat u cjelini dvjema osobama – Slobodanu Miloševi?u i Franji Tu?manu, ali nije u stanju objasniti kako se ta odgovornost prevodi u formu u kojoj se vodio taj rat. Iako njoj pripada zasluga za izbjegavanje usko legalisti?kog i pravni?kog pristupa gonjenima za ratne zlo?ine i za pokušaj da se sagleda ve?a slika ovog rata – te time i za insistiranje na optužbama za genocid uprkos konzervativnom otporu nekih od njenih kolega – velika slika koju je ona vidjela bila je pogrešna. Njena polazna ta?ka nije bila globalna sistemska analiza agresije, ve? o?ito veliki zlo?ini za koje je ona sama, kao nestru?njak za pitanja rata, znala – opsada Sarajeva i masakr u Srebrenici.

U svojim memoarima, bivša glasnogovornica Del Ponteove, Florence Hartmann sje?a se da je Del Ponteova insistirala, izme?u ostalog, da sam Miloševi? bude optužen za Srebrenicu i Sarajevo, ?emu su se protivili Geoffrey Nice i ostali, koji su se bojali da ne?e uspjeti ubijediti suce u valjanost optužbe. Del Ponteova je dakle bila motivirana ne baš pohvalnom željom da osigura da srbjansko vo?stvo ne izbjegne odgovornost za ubistva u Bosni, ali njena analiti?ka konfuznost je osigurala da se njen plan ne izvrši dobro. U svjetlu Periši?eve oslobo?aju?e presude, Niceov oprez, po sje?anju Hartmannove, ?ini se u potpunosti opravdanim. Rekavši to, vrijedi ponoviti da je Periši?eva optužba obuhvatila samo period od augusta 1993. godine, kada je on bio na?elnik Generalštaba, a ne period kada je zapravo zapo?ela srpska agresija i kada je po?injeno najviše ubistava. Stoga, tvrdnje Da?i?a i Novinske agencije Sense da ova presuda oslobo?a Miloševi?a i Srbiju krivice za agresiju na Bosnu i Hrvatsku i za opsadu Sarajeva nisu utemeljene. Osim toga, kako je ve? re?eno, Žalbeno vije?e nije ustvari promijenilo ?injenice koje je ustanovilo Sudsko vije?e: da je Vojska RS-a bila uklju?ena u zlo?ina?ke aktivnosti, u Sarajevu i Srebrenici, i da joj je vojska Srbije pomagala i podsticala je u tome.

Na twitteru, Luka Mišeti?, advokat koji je uspješno zastupao Gotovinu, kratko spominje „tamno naslje?e Carle del Ponte: Periši?, Haradinaj, Ori?, Gotovina, ?ermak, Marka?, Boškoski, Halilovi? – sviju optužila CDP, svi oslobo?eni.“ Neuspjeh Haškog suda je u tome što Tužiteljstvo nije uspjelo da osigura osude onima protiv kojih je podiglo optužnicu, a ne suci kojima su njegovi predmeti bili neubjedljivi.

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.

